

خواب و بیدار، تبهکاران ساختارشکن

«خواب و بیدار» یکی از موفق‌ترین سریال‌های پلیسی دو دهه اخیر است که در زمان خود با در نظر گرفتن مقیاس‌های ژانر پلیسی در ایران توانست مسیر تازه‌ای را برای

این‌گونه سریال‌ها ترسیم کند.

فخیم‌زاده سال ۱۳۸۱ روی آنتن رفت و وجه تمایزش با همه آثار پلیسی قبل از خود، به تصویر کشیدن زندگی و نقشه‌های تبهکارانه یک زن بود. توران، معروف به ناتاشا زن خلافکاری است که کودکی سختی را گذرانده و حالا که بعد از سال‌ها به ایران باگشته، کار خلاف را کنار گذاشته است. او به مرور برای ورود به خلاف و سوسه و دوگیر سرت مسلمان می‌شود. فخیم‌زاده از آن کارگردان‌هایی است که به دلیل بازیگری‌اش چهره‌ای نام‌آشناست و بسیاری هنوز او را با نام‌های نمکی و اصغر کُیک می‌شناسند. او با ساخت سریال‌های پلیسی مخصوصا خواب و بیدار و معرفی یک شخصیت زن منفی جدید به نام ناتاشا با بازی رویا نونهالی به خوبی توانست برای خود جایی در میان مخاطبان باز کند. سریال به سفارش نیروی انتظامی و با راه‌اندازی موسسه فیلمسازی ناجی هنر شکل گرفت و این اثر جزو اولین سریال‌های مهم در این زمینه شد. با این حال نکته مهم در ساخت این سریال سفارشی، استقلال کارگردان و تیزبینی او در به تصویر کشیدن نیروی انتظامی بود. فخیم‌زاده با پرهیز از صحنه‌های اغراق‌آمیز، قهرمان‌سازی‌های کاذب و تبلیغ مستقیم، تصویر متفاوتی از پلیس را روی آنتن برد که تا آن زمان چنین اثری دیده نشده بود. او با خلق موقعیت‌هایی از شوخی‌ها و رقابت‌ها، حسادت‌ها، کارشکنی‌ها و مشکلات شخصی مأموران نیروی انتظامی آنها را افراد معمولی و بدون ویژگی‌های مافوق انسانی به تصویر کشید و همین نکته باعث اعتماد و اطمینان بیننده به نیروی انتظامی شد.

در این مجموعه بیننده شاهد اثری متفاوت با بهره‌گیری از مولفه‌های گونه پلیسی است. نبرد آثلی و ابدی خیر و شر پای و زربنای فیلمنامه خواب و بیدار است که در هر دو قطب خود شخصیت‌های پرداخت شده‌ای دارد. اما برگ برنده سریال تا حد زیادی و امداد نشان دادن زنانگی در دو بخش مجرم و پلیس است که در آن سال‌ها موضوع جدیدی در تلویزیون بود. طراحی شخصیت ناتاشا با بازی قوی و رازآلود رویا نونهالی در کنار شخصیت سرگرد جلالی به عنوان پلیس زن دو برگ برنده کارگردان است. نونهالی که مهم‌ترین نقش منفی زن آثار پلیسی تاریخ تلویزیون ایران را از آن خود کرده، تصویر کاملاً متفاوتی از زن خلافکاری ارائه می‌دهد که رئیس یک باند است. شخصیت او به بهترین شکل ممکن داستان را پیش می‌برد و مخاطب را تشنه نبرد نهایی با دوسروان کارکشته و باهوش پلیس، جلالی و حسینی (با بازی دانیال حکیمی و محمد صادقی) می‌کند. آنچه شخصیت ناتاشا را این حد باورپذیر می‌کند علاوه بر بازیگری رویا نونهالی برگشتن به گذشته تلخ و سیاه و کودکی ناتاشاست که او را شخصیتی چندوجهی، جذاب و منفی به تصویر می‌کشد تا همدلی و دلسوزی بیننده را برانگیزد و او را باورپذیرتر جلوه دهد و با این شناسنامه کامل و پروریمان به پیچیده‌تر شدن این شخصیت کمک کند. از سوی دیگر شخصیت سرگرد جلالی که از یک خانواده کاملاً پلیسی می‌آید هم کامل و به دور از اغراق است. سریال با رودر رو قرار دادن زنی که ریاست یک کلانتری به او واگذار شده با زنی که عبدا... پلنگ زیردستش است، داستانی جذاب را پیش می‌برد. سرگرد جلالی برای دستگیری این زن خلافکار با همسر و برادرش که پلیس هستند همکاری می‌کند. این شخصیت، یکی از نخستین زنان پلیس در مجموعه‌های نمایشی است که نقش موثری در قصه دارد و از آن تصویر زن پلیس حاشیه‌ای و منفعل دیگر سریال‌ها فاصله گرفته‌است. دیگر شخصیت‌های مثبت و منفی داستان از جمله اصغر کُیک با بازی فخیم‌زاده و عبدا... پلنگ با بازی اردشیر تفتی هم متقاعدکننده از کار درآمده و مخاطب با آنها همدات‌پنداری می‌کنند.

مجموعه «بالا تر همه» در ۲۶ قسمت، به‌زودی از شبکه مستند سیما روی آنتن می‌رود. این مجموعه تاریخ پر فرازونشیب والیبال ایران را از آغاز شکل‌گیری‌اش تا به امروز واکاوی می‌کند. این مستند، با استفاده از آرشیوهای ناب و دیده‌نشده و به‌تصویر کشیدن بسیاری از تاریخ‌سازان این ورزش، روایتگر تلاش‌ها، چالش‌ها و دستاوردهای والیبالیست‌های ایرانی از یک قرن پیش تا به امروز است. روایت بالاتر از همه، با شروع

تاریخ والیبال در یک مستند

دکتر جبلی، رئیس سازمان صداوسیما در گفت‌وگو با ایلنا، در رابطه با انتقاداتی که به برنامه‌های صداوسیما در زمان برگزاری «وعده صادق ۲» در فضای مجازی مطرح شده بود و به‌ویژه نمایش اتاق عملیات در زمان حمله، تصریح کرد: اگر تنظیم و طراحی و دکوپاژ اتاق عملیات در اختیار همکاران ما بود، حتماً می‌توانست بهتر باشد. بایین حال، آن طراحی و پیوست رسانه‌ای برای ما نبود و پیوست رسانه‌ای و طراحی خود نیروهای مسلح عمل‌کننده در عملیات «وعده صادق» بود. بله، ما هم انتقادات و ملاحظات داشتیم که به دوستان عزیزمان در حوزه نظامی منتقل کردیم و امیدواریم که در عملیات‌های بعدی به این ملاحظات توجه شود.

دکتر جبلی در رابطه با سرعت عمل صداوسیما در مخابره اخبار و وقایعی همچون تهاجم اخیر رژیم صهیونیستی به کشورمان گفت: اتفاقاً درمورد عملیات نظامی شکست خورده رژیم صهیونیستی فکر نمی‌کنم که زودتر از صداوسیما خبری حتی در کانال‌های فضای مجازی رفته باشد؛ ممکن است به‌صورت غیررسمی کانال‌های

پراکنده چیزی منتشر کرده باشند اما خبر رسمی ابتدا از سوی رسانه ملی منتقل شد. ساعت ۲:۱۴ دقیقه، حمله رژیم اتفاق افتاد و در ساعت ۲:۲۵ دقیقه، اولین زیرنویس رسانه ملی در شبکه خبر تحت عنوان «شنیده‌شدن صدای قوی» منتشر شد. علت این‌که ما گفتیم «صدای قوی» به این خاطر بود که نمی‌دانستیم آیا این به‌دلیل شکسته شدن دیوار صوتی، ناشی از انفجار موشک‌های پدافند است یا ناشی از انفجار در سطح زمین. به همین دلیل، با دقت واژه‌ها انتخاب شد و به‌تدریج با افزایش اطلاعات، زیرنویس‌ها و اطلاع‌رسانی نیز گسترش یافت.

وی افزود: شاید ملاحظه کرده باشید که ما تا ساعت ۷ صبح، بیش از ۱۰ بار آنتن زنده گرفتیم و گوینده، آخرین اخبار و نکات جدید را به اطلاع مردم رساند. به‌نظر می‌رسد کارنامه صداوسیما در پوشش عملیات رژیم صهیونیستی، به‌طور کلی کارنامه‌موقفی بوده‌است. البته حتماً ایرادهایی هم ممکن است وجود داشته باشد و ما هم می‌پذیریم؛ بایین حال به نظر می‌آید تلاش همکاران ما در صداوسیما برای این‌که روایت اول را در دست بگیرند، به‌نسبت موفق بوده‌است.

ورزش نوین در ایران و تأثیرات بنیان‌گذاری چون میرمهدی ورزشنده و فعالیت‌های مدرسه دارالفنون آغاز می‌شود. این مستند در ۲۶ قسمت ۲۰ دقیقه‌ای، با روایت جواد محتشمیان، نویسنده‌ی مهرداد زرقاییان، پژوهش‌مهری رنجبر، مهدی دیوید و نیز مدیریت تولید حسین رحمانی تولید شده است. این مجموعه، نخستین رقابت‌های کشوری، منطقه‌ای و آسیایی و همچنین اولین سفر بیرون مرزی والیبالیست‌های ایران، نخستین

دکتر جبلی، رئیس رسانه ملی مطرح کرد

رسانه ملی، راوی اول عملیات مقاومت

فرهنگ‌سازی برای کار بردی شدن هنرهای سنتی

رئیس سازمان صداوسیما در گفت‌وگویی دیگر بیان کرد: رسانه ملی از جشنواره‌ها و برنامه‌های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در هر سه حوزه مربوطه و تخصصی حمایت می‌کند. دکتر جبلی گفت: جشنواره چندرسانه‌ای میراث فرهنگی، یکی جشنواره مهم است که آثار بسیار خوبی دارد و ما از این جشنواره به‌صورت کامل حمایت خواهیم کرد. رئیس رسانه ملی افزود: آثار بسیار خوبی در دو دوره جشنواره قبلی تولید شده و با توجه به بین‌المللی شدن این جشنواره در دور سوم، به‌طور حتم شاهد رقابتی‌شدن بیشتر جشنواره و تولید آثار بهتری خواهیم بود. دکتر جبلی خاطرنشان کرد: خوشبختانه همکاری بسیار خوبی بین سازمان صداوسیما و وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی وجود دارد و تعامل بسیار خوبی با هم داریم. وی در پایان گفت: در حوزه گردشگری، معرفی جاذبه‌های ایران و همچنین در حوزه صنایع دستی برای همه‌گیر کردن فرهنگ استفاده کاربرد ی از هنرهای سنتی کشورمان، دستورالعمل‌هایی داریم که به خوبی و منظم در حال اجراست.

«دودکش» جدید ساخته می‌شود

تلویزیونی در سال‌های اخیر ماست. تلویزیون پیش از این هم بارها عنوان کرده بود که به دنبال احیای برندهای قدیمی خود است و تلاش می‌کند به بحث فصول جدید سریال‌های ماندگار توجه ویژه داشته باشد. ازجمله این موارد می‌توان به سریال «پایتخت» اشاره کرد که در حال تولید فصل جدید است تا دوباره روی آنتن تلویزیون برود. در بحث سند تحول سازمان صداوسیما هم، بحث فصول جدید مورد تأکید قرار گرفته است. در این میان، سریال دودکش را باید یکی از مجموعه‌های پر مخاطب دانست که در زمان پخش، بسیاری را پای تلویزیون نگه می‌داشت.

صحبت کردیم و سعی‌مان بر این است که برند شناخته‌شده تلویزیون احیا شود. البته همه اینها مرهون تلاش آقای نقویان و نقی‌ئی، رئیس و قائم‌مقام سیما فیلم است که با انگیزه ستودنی در این عرصه قدم برمی‌دارند. بالاخره سراغ این عزیزان رفتن یک افتادگی و تواضع می‌طلبد، چون هر کدام‌شان شرایط خاصی دارند. هنوز جزئیات کامل سری جدید دودکش منتشر نشده است. فصل اول و دوم سریال دودکش به کارگردانی محمد حسین لطیفی و بروز نیک‌نژاد و تهیه‌کنندگی زینب تقوایی تاکنون از شبکه یک پخش شده و یکی از پربیننده‌ترین سریال‌های

بازگشت «اوس موسی» به «پایتخت»

هدایت هاشمی، بازیگر نقش «اوس موسی» در سریال «پایتخت» بود که حالا در فصل هفتم دوباره به ترکیب بازیگران سریال اضافه شده‌است. تصویربرداری سریال پایتخت این روزها در شمال کشور و در منطقه شیرگاه ادامه دارد. این هفتمین فصل از سریال پربیننده تلویزیون به کارگردانی سیروس مقدم است که حواشی بسیاری هم در چند سال اخیر به دنبال داشته است. سریالی که به تهیه‌کنندگی الهام غفوری ساخته می‌شود و محسن تانبنده علاوه بر بازیگری، سرپرست نویسندگان مجموعه نیز هست. یکی از نکات خبری مهم سریال همیشه حضور بازیگرانی است که قرار است در هر فصل با این مجموعه همکاری داشته باشند. بر همین اساس، تاکنون تصاویری از بهرام افشاری، نسرين نصرتی و به‌تاگی هم هدایت هاشمی، بازیگر نقش اوس موسی برای حضور در «پایتخت ۷» منتشر شده است. هومن حاجی‌عبداللهی این‌بار هم با انتشار تصویری از ادامه تولید و تصویربرداری پایتخت ۷ خبر داد و نوشت: «بزرگ‌ترین رسالت پایتخت، شاد کردن دل مردم است، ولی برای خدومان علاوه بر آن تازه‌شدن دیدارها و تجدید دوستی‌ها و خاطرات این رفاقت‌های دیرینه است. یکی از آن لال‌های جذاب دوست‌داشتنی که ۲۵ سال از رفاقت با او می‌گذرد هدایت هاشمی است.»

مریی‌های خارجی و نخستین تیم‌های باشگاهی را مستند کرده و شهرهای تأثیرگذار مانند تهران، گنبد کاووس، آمل، ارومیه و اصفهان را نیز معرفی می‌کند. مستند بالاتر از همه، فرصتی استثنایی برای علاقه‌مندان به تاریخ ورزش والیبال ایران فراهم می‌آورد تا با هیجانات، پیروزی‌ها، شکست‌ها و روایت‌های جذابی که این ورزش به همراه دارد، آشنا شوند. این مجموعه مستند به‌زودی روی آنتن شبکه مستند خواهد رفت.

اهمیت به «روایت» در مستندسازی

کارگاه آموزشی دوره توسعه و توانمندسازی ویژه مدیران معاونت صدا برگزار شد. مهدی آذری، مدرس و مولف کتاب «مستند به زبان آدمیزاد» درباره ساختار مستندسازی تأکید دارد که در ساختار مستندسازی باید به روایت توجه ویژه‌ای داشته باشیم. وی بیان کرد: در ساختار مستندسازی، ابتدا باید «روایت» داشته باشیم و همه آنچه که در مستند استفاده می‌شود، باید قابلیت استناد داشته باشد و گزینه مستند نیست. آذری در ادامه به انواع ساختارهای برنامه اشاره و بیان کرد: در برنامه‌سازی ساختارهایی همچون مستند، مینی فیچر، پروموی، آرم استیشن، چینگل، نمایش، آنونس و یادکست، گفت‌وگو محور، مسابقه، ترکیبی و مجله داریم. آذری با بیان این‌که مستند عالی‌ترین ساختار رادیو بعد از نمایش است، ادامه داد: رادیویی‌ها از «کلام» و «موسیقی» در برنامه‌سازی استفاده می‌کنند و تا زمانی که برای موسیقی استنادی وجود نداشته باشد حق نداریم در مستند از موسیقی استفاده کنیم. وی تصریح می‌کند: می‌توان در مستند از صدای شاهد استفاده کرد، ولی استناد موسیقی باید محرز باشد یا خودتان بتوانید استنادش را ایجاد کنید. آذری با مقایسه مستند به پایان‌نامه دانشجویی عنوان می‌کند: همان طور نمی‌توانید در پایان‌نامه حتی یک صفحه را بدون منبع ذکر کنید در مستند هم نمی‌توانید از موسیقی برای ایجاد حس، ربط استفاده کنید. اگر چنین کنید، برنامه را از مستند به صورت ترکیبی در آورده‌اید. مستند پایان‌نامه‌ای صوتی است. ضمن این‌که بنیان‌های نظری در تلویزیون با بنیان‌های مستند رادیو تفاوت دارد. این مدرس با بیان این‌که پژواک اتفاق خوبی بود، تصریح کرد: برگزاری سه دوره از جشنواره پژواک باعث شد ساختار مستند احیا شود اما هنوز جا دارد. همه آغاز را خوب می‌دانیم ولی اگر راه نپایستیم، صدا قابلیت بزرگی دارد. ما با یک دیالوگ کاملاً یکسان می‌توانیم شخصیت ایجاد کنیم. می‌توان از ظرفیت‌های صوتی برای محتوای مستند بهره برد.

روایت عشق به هنر در یک فیلم سینمایی ژاپنی

فیلم سینمایی «خطوطی که مرا توصیف می‌کنند» در گونه درام، محصول ژاپن در سال ۲۰۲۲، قرار است از شبکه چهار سیما پخش شود. مدیر دوبله این سینمایی شیلا آذیر و صدابردار آن مهدی پاینده است. این فیلم داستان پسری نوجوان را روایت می‌کند که به‌شدت به آثار یک نقاش معاصر علاقه‌مند است. در جریان برگزاری نمایشگاهی از آثار این هنرمند، او به‌عنوان داوطلب در نمایشگاه حاضر می‌شود و با تمام وجود در برگزاری آن فعالیت می‌کند. در طول این فعالیت، هنرمند متوجه احساسات عمیق و ویژه وی نسبت به آثارش می‌شود و به همین دلیل او را به‌عنوان شاگرد خود می‌پذیرد و در منزلش اسکان می‌دهد. پس‌رک تمام تلاش‌ش را می‌کند و هنرمند نیز در او بارقه‌هایی از نبوغ در نقاشی را مشاهده می‌کند و به‌همراه برادرزاده‌اش به پسرک آموزش می‌دهد. این فیلم داستانی با فضای شاعرانه است که از لحاظ فرم و شکل با محتوا همخوانی دارد و کارگردان در برقراری این تعادل موفق عمل کرده‌است. استفاده از سکوت و آوچ و فرودهای سنجیده و ظرافت در حرکات دوربین و نماها و حتی نوع و جنس بازی‌ها همگی به خلق فضایی شاعرانه منجر شده است.

در جست و جوی «قاتلین وحشی»

مجموعه مستند «قاتلین وحشی» نگاهی به حیوانات وحشی و قلمرو آنان دارد. این مستند با بهره‌گیری از جدیدترین تکنولوژی‌ها، اطلاعات جدید و بی‌نقصی از استار ماهی‌های دریایی و اسب‌های آبی پنهان گرفته تا کوسه‌های سفید وحشی، عنکبوت‌ها و مارهای سمی را در اختیار مخاطب قرار می‌دهد. این مجموعه چهارشنبه‌ها ساعت ۲۳ از شبکه مستند پخش می‌شود و تکرار آن روز بعد ساعت ۱۴ روی آنتن می‌رود.